

#GenfortælGenforeningen
Film historien frem

#GenfortælGenforeningen
Film historien frem

Udviklet af:
Animated Learning Lab
Hanne Pedersen
&
ANIMOK, Viborg Animation Festival
Ditte Lundsgaard Nielsen

The Animation Workshop
VIA University College
2020

#genfortælggenforeningen

Film historien frem

Indholdsfortegnelse:

Side 5: Introduktion til materialet

Side 6: Gå på opdagelse i historien

Side 8: Fortællinger fra fortiden

Side 15: Lær at tale om film

Side 21: Film historien frem

Side 25: Filmopgaver

Side 33: Lærervejledning og kildeliste

INTRODUKTION TIL MATERIALET

Velkommen til #GenfortælGenforeningen undervisningsmaterialet, som er en del af den landsdækkende fejring af 100 året for Danmarks genforening.

Til elever og lærere

ANIMOK har i år et særligt fokus på genforeningen af Danmark. Det gør vi gennem #GenfortælGenforeningen, som indeholder dette undervisningsmateriale, et særligt tilrettelagt kortfilmsprogram, som kan ses under Viborg Animation Festival og en række workshops, der tager udgangspunkt i dette materiale.

Undervisningsmaterialet #GenfortælGenforeningen henvender sig primært til fagene dansk og historie på mellemtrin og udskoling. Historiefagligt fokuserer materialet på genforeningen af Sønderjylland og det danske mindretals historier fra 1920 og frem til i dag. Danskfagligt fokuserer materialet på identitet, kultur og multimodale medieproduktioner.

Formålet med undervisningsmaterialet er at give jer multimodale kompetencer og redskaber til at kunne bruge jeres tilegnede viden om genforeningen af Sønderjylland til at skabe multimodale fortællinger ud fra et mix af historiske og jeres egne personlige fortællinger og meninger anno 2020.

Med materialet ønsker vi, at I skal reflektere over genforeningen af Danmark i et historisk og samfundsmæssigt perspektiv, men i lige så høj grad i forhold til jeres eget liv i dag og den hverdag, som I lever i.

*Hvilken betydning har genforeningen for os i dag anno 2020?
Hvordan vil Danmark se ud i dag, hvis det var gået anderledes?
Hvad er det særlige ved genforeningen og den måde det skete?*

Derfor åbner vi den overordnede tematik "genforening" op i flere tematikker, som I kan lade jer inspirere af, når I skal arbejde med de konkrete multimodale opgaver, der findes i slutningen af materialet. Tematikkerne ses på modsatte side, og I er meget velkomne til at finde på endnu flere tematikker at arbejde videre med.

Undervisningsmaterialet er delt op i 5 afsnit:

- Gå på opdagelse i historien. Få et hurtigt overblik over historiske begivenheder.
- Fortællinger fra fortiden. Mød nogle af de mennesker, som er vokset op i grænselandet eller som har haft en særlig oplevelse med grænselandet.
- Lær at tale om film. Analyse og fortolkning af kortfilmen Reunify
- Film historien frem. Introduktion til forskellige audiovisuelle teknikker.
- Film opgaver.

Med jeres multimodale produktioner er I med til at skrive historie. Jeres små produktioner bliver et nyt vidnesbyrd på, hvordan vi danskere oplever "genforeningen af Danmark", og hvilken betydning det stadig har i 2020.

God fornøjelse med materialet.

GÅ PÅ OPDAGELSE I HISTORIEN

Dette er en oversigt over de vigtigste nedslag i historien for at kunne forstå historien om genforeningen af Sønderjylland. Måske har I allerede læst en masse ellers kan I gå på opdagelse i de enkelte nedslag her.

Hvad man ikke kan se i tidsrejsen er, at historien også handler om mennesker, som ønsker mest muligt magt og jord, og som vil gå meget langt for at nå sit mål, så langt som krig.

Det handler også om uskyldige familier, der bliver splittet, da de har forelsket sig i én med en anden nationalitet. Det handler også om familier, hvor flere generationer er i krig. Og det handler også om et særligt folk, et mix af danske og tyske, som vil freden, og som vil leve i et stærkt naboskab, hvor forskelligheder er stryken og vel respekteret.

**Der var
en gang...**

To hertugdømmer,
Slesvig og Holsten.
Der bliver uro i de to
hertugdømmer, da den
tyske hertug Adolf dør
uden en søn som arving.
For hvem skal så styre
de to hertugdømmer?

Den danske konge,
Christian den 1. bliver
hertug af Slesvig og
greve af Holsten

Der opstår stænder-
forsamlinger og der
indføres sprogregler.

1840

1846

Begyndende oprør
over enevælden

Treårskrigen

1848

1849

Fredsaf tale i Berlin
Enevælden afsluttes
med indførelsen af
Grundloven.

Bissens
Istedløve

1862

1863

November-
forfatningen

Krigen i 1864

1864

Den blå sangbog
- elsket af det danske folk,
ulovliggjort af tyskerne

1865

TIPS & TRICKS

Gå på opdagelse i historien her:

Sigurd fortæller om genforeningen

Unggenforening

CFU Sydslesvig lærermidler

GENFORENINGEN, HVA' RACHE DET DÆ?

Grænseforeningen

Der opstår et dansk mindretal i Tyskland og et tysk mindretal i Danmark omkring grænsen og med den nye genforening skaber folket en masse lokale "grænseforeninger" rundt omkring i Danmark, så danskerne bedre kunne holde fast i det danske sprog og de danske traditioner.

Omkring påsken 1920 er der næsten krig mellem den danske konge, Christian d.10 og den danske statsminister Zahle. Christian d.10 er ikke tilfreds med at Flensborg ikke er blevet dansk. Det vil han have ændret. Zahle mener til gengæld at de skal acceptere folkets valg og skabe fred og ro.

I dagene op til afstemningen den 14. marts 1920 ankom der flere skibe fra Danmark med tilrejsende vælgere til havnen i Flensborg. Her er det skibet 'Freja', der lægger til havn.

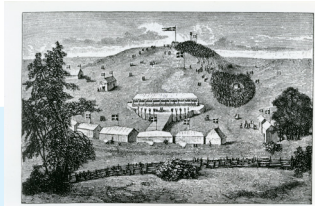

12. juli 1920 ridder kong Christian d.10 over den dansk-tyske grænse ved Frederikshøj på en hvid hest.

Den daværende danske statsminister, Vilhelm Buhl, slår fast at grænsen ikke bliver rykket ved.

Ordet "Grænselandet" opstår. Danskerne og tyskerne lever fredeligt side om side

1. verdenskrig begynder

1871-1893

Samlinger på skamlingsbanken og Knivsbjerg

1914

1918

1. verdenskrig slutter.

1920

Man lader folket stemme om, hvor grænsen mellem Danmark og Tyskland skal ligge. Danmark bliver genforenet med Sønderjylland. Flensborg bliver tysk.

Kort over afstemningsresultaterne i de to afstemningszoner i Slesvig. Resultatet lagde grunden til den nuværende dansk-tyske grænse.

1943-1945

2. Verdenskrig starter og nogle tyske sønderjyder håber, at Hitler med krigen vil flytte grænsen længere nordpå. Det sker ikke, i stedet besætter Hitler hele Danmark.

1949-1950

Stadig uro og splid om, hvor grænsen skulle ligge. Både i Danmark og i udlandet

1955

Danmark og Tyskland laver sær aftaler for mindretallet. Også kendt som København-Bonn Erklæringerne.

1979

FORTÆLLINGER FRA FORTIDEN

I dette afsnit får I et helt særligt indblik i menneskers liv og skæbner i Grænselandet. Med hjælp fra Grænseforeningen og Sønderjyder har vi samlet 4 små fortællinger om menneskers tanker og hverdag i grænselandet.

Brug disse ærlige fortællinger, som inspiration og referencer, når I skal lave jeres kortfilm. Måske I kan genkende nogle emner fra jeres eget liv og hverdag?

KARLA'S ERINDERINGER OM SIN BARNDOM

Jeg er født d. 22. september 1926 i Terkelsbøl i Tinglev sogn. Jeg er døbt Karla Hansine Møller og nr. 2 af 5 søskende.

Min far, Hans Christian Møller, var ud af en stor børneflokk. Han blev født d. 13.11.1890 i Flensborg, hvor min farfar var ansat ved banen. Min far deltog sammen med 6 søskende i 1. verdenskrig (...). Min far var med i slaget om Verdun, der blev han såret af granatsplinter i baghovedet og havde mén heraf resten af livet. Dog overlevede han og hans brødre (bortset fra bror, Jørgen) krigen. Min far var landmand og arbejdede i mange år som forvalter på Nerballegård i Øster Terp. Han døde d. 25.06.1960 på Aabenraa sygehus efter en maveoperation.

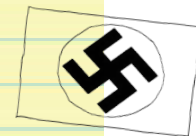
Min mor hed Auguste Margrethe, født Petersen, og var den yngste af 4 børn, født d. 19.09.1899 i Flensborg. Her havde min morfar en blikkenslager- og installatørforretning i Burgstrasse 10 (...) Efter at min mor havde været ung pige i huset forskellige steder, kom hun til Øster Terp, hvor hendes søster Ida og mand havde en købmands- og manufakturforretning. Her lærte mor min far at kende (...) Mine forældre blev gift d. 2.6.1923 i Bjolderup Kikre. Min mor døde den 03.01.1987 på Solgården i Bedsted. (...)

I 1930 købte min mor og far en lille gård i Mårbek, det blev vores barndomshjem. Min bedste legekammerat og veninde dengang var naboens ældste datter, Anne, også hendes forældre havde en lille gård. Det bedste Anne og jeg kunne lege med var vores dukker. Vi kunne godt lide at sy tøj til dem. Interessen for at sy tøj fulgte os begge, også da vi blev voksne. Mine forældre tilhørte det tyske mindretal i Nordslesvig, vi har dog altid haft et godt forhold til vores dansksindede naboer.

I april 1933 kom jeg i skole. Det var i den tyske privatskole i Øster Terp. Vi var vel 25-30 børn i hele skolen, alle i én klasse. Vores lærer hed Maas, han kom fra Tyskland. Når jeg skal sige noget om vores lærer Maas i dag, var han mere interesseret i Tysklands nazipolitik dengang end at undervise os børn. Han gjorde det ikke lettere for de børn, som havde svært ved at lære tingene. Hvis de ikke kunne det han krævede, brugte han flittigt stokken. Jeg husker engang da 6 af de store drenge tog opstilling foran klassen og truede vores lærer, da han igen en dag fægtede med stokken. Lærer Maas turde dog ikke tage kampen op og stokken fik en "hviledag".

I de første år efter at jeg var begyndt i skolen, rejste jeg i sommerferien den for den tid lange rejse til Flensborg til min mormor og morfar. (mormor var min mors plejemor; min mor mistede sin mor som 4-årig. Min mormor døde af den meget frygtede sygdom, tuberkulose).

I vores barndom var det noget, der hed "Wohlfartsdienst Nordschleswig". De organiserede dengang 4 uger ferieophold for børn fra 10 års alderen tilhørende det tyske mindretal. Min bror Svend var 10 gange hos Familien Lüdi i Hamborg. Hos samme familie var jeg også 2 gange efter Svend. I 1939 var min bror Hans og jeg på et ferieophold i Frejborg, det var en stor oplevelse. Hans og jeg har ofte udvekslet erindringer fra dengang. Vi kom hjem igen d. 9. august 1939. 1. september 1939 begyndte 2. verdenskrig, og der blev sat punktum for både disse ferieophold og meget andet.

Arv, identitet og fællesskab gennem idrætten

Jeg går ikke op i fodbold, men engang vandt Danmark EM. Alle jubede, hele Danmark jubede. Lige der følte jeg mig lidt mere dansk. Den følelse kender vi vist alle. Politikerne kender det, og brugte netop dette fænomen som et værktøj til at opnå det, de gerne ville efter genforeningen i 1920.

Arven.

Jeg har aldrig oplevet krigen, da jeg er født 10 år efter krigens afslutning. Men alligevel har krigen præget mig med de problemstillinger og holdninger, der opstod i dens kølvand. Mine forældre var unge under krigen, og særligt min fars fortællinger om hans ungdom og de holdninger, han fik under krigen, og som han bar med sig efter krigen, er også blevet en del af min fortælling.

Min far studerede på Jelling Seminarium under krigen.

Her var der en meget aktiv gymnastikforening, som min far var en del af. Der var en livlig turné aktivitet rundt i Danmark, hvor gymnasterne gav opvisninger. Denne aktivitet var særlig aktiv i Sønderjylland. Min far sagde, at han sprang over hesten for at opnå et "*Danmark til Ejderen*". Han fik det til at lyde sjovt.

Men helt for sjov var det nu ikke, for foreningslivet og idrætten var en del af en politisk strategi for at bevare det danske sindelag i Sønderjylland. Med Hitlers magtovertagelse i 1933 opstod der fra det tyske mindretals side et krav om at revidere grænsen mellem Tyskland og Danmark.

Man skal huske på, at selv om grænsesætningen mellem Danmark og Tyskland foregik ved en afstemning, skete det ved at man delte landsdelen op i 2 zoner. I Slesvig stemte man kommunevis, mens der i det nordlige Sønderjylland blev stemt *en bloc*. Det vil sige, at der blev trukket en streg, og så så man på, hvor mange procent, der ønskede at tilhøre Danmark inden for den streg. På den måde opstod der nogle "lommer" af tysksindethed, som på grund af *en bloc* afstemning var blevet en del af Danmark. Tønder, Højer og Åbenrå kommuner var nogle af de områder, hvor der egentlig var flertal for at blive en del af Tyskland.

For at opbygge et dansk sindelag var der i disse områder blevet bygget uddannelsesinstitutioner, og der blev udført en offensiv for det folkelige arbejde med talrige grundlæggelser af lokalforeninger og forsamlingshuse. De mange nye danske lærere fik her en særlig betydning. Min far, der var på vej til at blive lærer på det tidspunkt, sagde, at landsdelen betragtede de danske skoler som "genforeningens bedste gave". Samtidig forsøgte man på demokratisk vis at sikre det tyske mindretal deres rettigheder, så for eksempel de tyske privatskoler blev oprettet efter den almindelige lov om friskoler med samme adgang til statsstøtte.

Ved de store idrætsstævner vejede de nordiske flag. Et forenet Norden blev også set som et modspil til det store tyske rige syd for grænsen. Skandinavismen eller en nordisk union har været på tale gennem tiderne, men er aldrig rigtig lykkedes rent politisk, mens der kulturelt var et stærkt fællesskab blandt andet gennem litteraturen og idrætten, og her særligt gymnastikken.

De sønderjyske fodboldklubber fik de bedste danske fodboldspillere som trænere. Det var derfor attraktivt at spille i en dansk klub. På den måde spillede tysksindede og dansk-sindede på samme hold, forenet i glæden ved fodboldspillet. Så når min far tog ned til sønderjylland, og var en del af det Sønderjyske foreningsliv, var han samtidig bevidst om, at han var en del af en politisk strategi, der skulle dæmme ned for nazismen.

En mand som fik betydning for min far i den sammenhæng var Aage Buhl Rosenkjær (1890-1944), der var gymnast, fodboldspiller, demokrat og humanist. Han var idrætslærer på Tønder Statsskole og aktiv foreningsleder i Tønder Amts Idrætsforening. Han forbandt idrætten i Tønder med kampen mod nazismen. Senere under krigen gik Aage Buhl Rosenkjær ind i modstandsbevægelsen sammen med sit fodboldhold og det kostede ham livet. Jeg tror dog ikke, at min far var en del af modstandsbevægelsen, men han sympatiserede med den.

Som barn gik jeg rundt og solgte Dybbølmærker. Pengene fra salget gik til at støtte danske aktiviteter i Sydslesvig. Salget af mærkerne, der lå den 18. april, gav altid en anledning til en snak om, hvad det nu handlede om. Det lille mærke af hvidt pap med en rød mølle på rummer grænselandets tragiske øjeblik tilbage til 1864, da Dybbøl Mølle blev stormet og Danmark tabte.

Gennem min fars fortællinger fra hans tid som gymnast, har jeg fået mine demokratiske og humanistiske idealer, og jeg føler en stærk tilknytning til Norden den dag i dag. Da der skulle tages stilling til, om Danmark skulle være medlem af det, der dengang hed Europæiske Fællesskaber (EF), begyndte tanker om et forenet Norden igen at røre på sig. Jeg var dengang ung og stemte for første gang, og fulgte her min børnelærdom og stemte nej til EF.

At man siden hen vokser og får egne erfaringer med den verden, man lever i, og med tiden ændres ens holdninger og meninger er sandt, men jeg tror nok, at der er en kerne dybt i mig, der blev grundlagt med grænseproblematikken i det sønderjyske.

En fortælling fra det tyske mindretal

Hallo, mein Name ist Erika und ich bin 83 Jahre alt .
Ich bin in Nordschleswig als eins von fünf Kindern geboren .
In Bollerslev kam ich für die beiden ersten Jahre in die deutsche Schule. An den Ausbruch des 2. Weltkriegs habe ich natürlich keine Erinnerung , weiss aber, dass in den Gesprächen meiner Eltern im Laufe der Jahre der Krieg und die Besetzung Dänemarks durch die Deutschen eine immer grössere Rolle spielten.

Uns Kinder beunruhigte das nicht, wir merkten wenig davon und lebten wie die anderen Kinder auch . Wir spielten miteinander , aber auch mit Nachbarskindern und Schulkameraden. Zuhause sprachen wir deutsch und sønderjysk auf der Strasse. Alles war friedlich . Wir empfanden nicht, dass sich jemand aus Ärger über die Besetzung an uns rächen wollte--auf diese Idee wären wir damals nicht gekommen.

Das änderte sich aber vollständig und für mich völlig unverständlich am 4./5. Mai 1945 nach der Kapitulation . Kinder, mit denen wir am Tag zuvor noch gespielt hatten, versteckten sich und riefen uns Schimpfwörter nach : "Tyske pak får knippel å æ nak!" Wir verstanden es erst nicht, kriegten aber dann einen Schrecken und liefen weinend zu unserer Mutter , die versuchte, uns zu erklären, was passiert war. Sie selbst hatte auch Angst und ging die ersten Tage nicht auf die Strasse.

Meine Schwester und ich sollten beim Bäcker einkaufen und ich sehe noch heute deutlich einen Mann auf der Terrasse seines Hauses stehen , der uns mit Steinen bewarf. Heute kann ich die Reaktion nach Kriegsende wohl verstehen, aber darüber lachen kann ich nicht.

Niemand sollte glauben, dass es nach dem 2. Weltkrieg einfach war zu dieser Gruppe zu gehören. Ich war es gewohnt, mit Zurückhaltung und Argwohn betrachtet zu werden. Das Gefühl zu den 'Bösen ' zu gehören vertiefte sich, nachdem ich als junges Mädchen angefangen hatte, mich mit der Zeit des Nationalsozialismus zu befassen und herausgefunden hatte, wieviel Leid durch Deutsche in ganz Europa verursacht worden war. Ich fühlte mich mitverantwortlich und mitschuldig an diesem Unrecht.

Ich schämte mich---obwohl ich ja damals noch ein Kind war.

Jahre vergingen.

1993 bekam die Deutsche Minderheit in Dänemark einen neuen Vorsitzenden: Hans Heinrich Hansen. Er sagte, er wolle dazu beitragen , der deutschen Minderheit mehr Selbstvertrauen zu vermitteln. Aha--konnte man das??----Ja, es funktionierte--schon dadurch, dass es ausgesprochen wurde. Besonders nach seiner Ansprache zum grossen Düppelfest 75 Jahre nach der Volksabstimmung und der Verschiebung der Grenze merkte ich eine Veränderung bei mir und in unserem Umfeld.

In seiner Rede anerkannte Hans Heinrich Hansen die Mitverantwortung der deutschen Minderheit an der nazistischen Vergangenheit und bat um Verzeihung. Das hat ganz sicher dazu beigetragen, dass sich das Verhältnis zwischen Dänen und Deutschen immer weiter verbessert hat und heute als bemerkenswert positiv angesehen wird.

Oversættelse af “En fortælling fra det tyske mindretal”

Hej, mit navn er Erika og jeg er 83 år.

Jeg er som ét af i alt fem børn født i Nordslesvig. Jeg er medlem af det tyske mindretal. De første to år af min skolegang gik jeg i den tyske skole i Bollerslev. Jeg kan selvfølgelig ikke huske 2. verdenskrigs start, men jeg ved, at krigen og Danmarks besættelse gennem årene fyldte mere og mere i mine forældres samtaler.

Os børn foruroligede det ikke, vi lagde ikke rigtig mærke til det og levede ligesom alle andre børn. Vi legede med hinanden, men også med de andre børn i nabolaget og skolekammerater.

I hjemmet talte vi tysk og ude på gaden sønderjysk. Alt var freldeligt. Vi fik aldrig indtrykket af, at nogen ville hævne sig på os pga. besættelsen. Det var slet ikke noget, der på det tidspunkt faldt os ind.

Det ændrede sig dog brat, og for mig fuldstændig uforståeligt den 4./5. maj 1945 efter kapitulationen. Børn som vi havde leget med dagen forinden, gemte sig for os og råbte grimme ting: *“tyske pak får knippel å æ nak!”* I starten forstod vi det ikke, blev meget forskrækkede og løb grædende hjem til vores mor, som forsøgte at forklare hvad der var sket. Selv var hun også bange og turde ikke forlade huset de første dage.

En dag skulle min søster og jeg gå til bageren for at handle, og selv i dag ser jeg tydeligt for mig, hvordan en mand stod på terrassen foran sit hus og kastede sten efter os. I dag kan jeg forstå reaktionerne efter krigens afslutning, jeg kan dog stadig ikke le ad dem.

Ingen skal tro, at det efter 2. verdenskrig var let at tilhøre den tyske befolkningsgruppe. Jeg var vant til at blive mødt med tilbageholdenhed og skepsis. Følelsen, at høre til de “onde” forankrede sig, efter jeg som ung pige var startet på at beskæftige mig med nationalsocialismens tid og fandt ud af, hvor meget elendighed tyskere havde været ansvarlige for i hele Europa. Jeg følte mig medansvarlig og medskyldig.

Jeg skammede mig – selvom jeg dengang kun var et barn.

Årene gik.

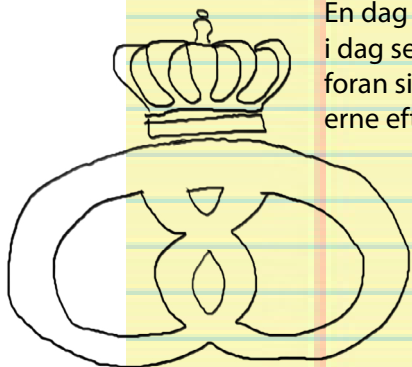
I 1993 fik det tyske mindretal i Danmark en ny formand.

Hans Heinrich Hansen. Han sagde, at han ville bidrage til at give det tyske mindretal mere selvtillid. Aha! - kunne man det?

Ja, det virkede. Alene grundet det faktum, at det blev udtalt.

Især efter sin tale ved den store Dybbølfest 75 år efter folkeafstemningen og flytningen af grænsen, lagde jeg mærke til en forandring både hos mig selv og i vores omgangskreds.

I sin tale anerkendte Hans Heinrich Hansen det tyske mindretals medansvar i forhold til den nazistiske fortid og undskyldte herfor. Det har med sikkerhed bidraget til, at forholdet mellem danskere og tyskere er blevet bedre og bedre gennem årene og i dag bliver anset som bemærkelsesværdigt positivt

At leve i mindretallet er...

Berigende, da man vokser op med to sprog, to kulturer og tager det bedste af begge og gør dem til ens hverdag. Undervisningen foregik altid på tysk også selvom en del af lærebøgerne i overbygningen var på dansk – da vi lærer det samme som danske elever.

Spændende, da man kan være med til at sætte præg på ting. Man har en meget kort vej til ens skoleleder, konsulent indenfor sportsforeningerne og generelt er det hele meget tæt knyttet til hinanden. Selv er jeg formand for det tyske mindretals ungdomsparti junge SPitzen, og man har her mange forskellige muligheder at drive politik på.

Udfordrende, da man har en historie, man ikke kan ændre på. Men også at man lever sammen med en flertalsbefolkning, som ikke alle kender til os.

Især den dansk-tyske grænse har i de senere år desværre fået større betydning for mig. Jeg er opvokset med en åben grænse – man har kunnet bevæge sig rundt i grænselandet næsten uden at vide om man var i Tyskland eller i Danmark.

Nu er der så blevet bygget et vildsvinhegn langs grænsen, og vi har nu en fysisk barriere midt i vores skønne natur. Dog er det grænseoverskridende samarbejde meget vigtigt for mig, og kan ikke standses på grund af et hegn.

Som formand for det tyske mindretals ungdomsparti, har jeg arbejdet en del sammen med ungdomspartiet fra det danske mindretal i Tyskland. En af vores større arrangementer har været de såkaldte "Grænssaun Games", hvormed vi viste vores protest i forhold til hegnet.

Tobias Klindt
Formand for junge SPitzen

Foto credit: Friedrich Hartung

Foto: Der Nordschleswiger (Grænssaun Games - den 18. maj 2017)

LÆR AT TALE OM FILM

I dette afsnit viser vi, hvordan der arbejdes med de filmiske virkemidler, når man skaber en film.

Vi kommer med konkrete eksempler fra kortfilmen "Reunify" gennem interviews med manuskriptforfatteren og concept designeren for filmen. Kortfilmen Reunify er instrueret af Mette Tange og Peter Smith, Tumblead. Manuskript er skrevet af Anneline Kôhler Juul og producerede i 2020 og varer 6 min.

Gennemgangen kan I bruge, når I selv skal skabe film eller når I skal analysere og fortolke andre film i andre sammenhænge.

Interview med

Anneline Köhler Juul

Cand. mag. Manuskriptforfatter, event-manager, oplevelsesøkonom, kulturel iværksætter og Kreativ producent. Udpeget som en af forstanderne på Verdens største Højskole. Producent på Teatret Baggården Koordinator for Demokrati festivalen Involveret i bl.a. dagemedbrecht.dk, sartdanseteater.dk og nordicperformanceart.dk

Tanker om emnet Genforeningen:

Finder du et tema for opgaven eller begynder du bare at skrive? Jeg giver mig tid til at lade opgaven forme sig. Finde ud af hvad det drejer sig om.

Hvad er det vigtigste? Omkring Genforeningen tænker jeg, at vi skal fejre, at det er lykkedes at skabe og fastholde freden på trods af tilbageslag, og at vi skal fejre freden på trods af, at den ikke er perfekt. Digtet af Søren Ulrik Thomsen kom jeg i tanke om som et billede på at elske det uperfekte. Digtet er fra 80'erne. *Har det noget med genforeningen at gøre?* Nej, men det fortæller lidt om menneskets forhold til det perfekte og så viste det mig vejen til filmens centrale billede træet, der forener os, der lever nu med dem der levede dengang.

Træerne har været der hele tiden – og er både hos de levende og de døde.

Arbejdsmetode:

Hvordan begynder man på en bestilt opgave?

Går du og ruger på ideen eller har du en måde at komme i gang på? Når opgaven er formuleret, hvad enten man stiller den selv, eller den er stillet af andre, er det en god ide at lade tankerne komme og gå omkring emnet. Det er godt at sove på de tanker og ideer, der er kommet til en. Tankerne og ideerne kommer ofte i den halvvågne tilstand, lige inde man falder i søvn eller lige inden man vågner helt. Efterhånden danser der sig nogle billeder – og der er det altid godt at have fyldt godt på fantasien ved at have læst og set meget, så der er noget at tage af.

De indre billeder kan så materialisere sig i ord eller fysiske billeder. Når man så har noget af en art, skal idéerne så ud i det skarpe lys og skærpes mod den vågne hjernes hårde spørgsmål: Hvem er målgruppen, hvor og hvordan skal det opleves? I forhold til Reunify var det f.eks. tanken, at den skulle vises på storskærm udenfor. Og når man går op i skala, går man også gerne op i følelser, som ved en stor operaforestilling. Musik og billeder kom derfor til at betyde meget for historiens udtryk og jeg valgte at bruge grundlæggende følelser som venskab, sorg og tab, der kan formidles med musik og billeder alene, for ved visning på storskærm kan man forvente, at folk også snakker sammen og det er svært at få talt lyd ud til alle. Den her proces mellem at få vilde idéer og så hugge ideerne til gentages mange gange i løbet af processen. *Hvad vil du gerne formidle med filmen?* En grundlæggende tro på fremtiden hvor vi har fortiden med os. Hvor vi ikke fremhæver eller udvisker hverken det Danske eller det Tyske, men skaber en mellemmenneskelig forståelse for vores fælles situation og så bygger på den dialog.

Hvad kan kunst bidrage med i formidling af emnet?

Gennem kunsten kan man fokusere på stemninger og oplevelser og få os til at sætte os i hinandens sted. Filmmediet er en fælles samlende oplevelse, der giver mulighed for at skabe en fortælling, de fleste kan se sig ind i og på den måde skabe en fælles følelse.

Fortællegreb:

Hvordan er det med metaforerne i filmen?

Jeg har valgt naturen som et billedsprog, der forener mennesker, og så har jeg valgt at forene fortid og nutid ved at lade ikke et barn, men i stedet børn, som et begreb spille hovedrollen. Der er altid børn til en hver tid, som oplever den verden, de voksne har skabt. Det smukke landskab har alle i Grænselandet til fælles, det flade, træerne og naturfænomener som for eksempel sort sol. Sorte fugle der dækker himlen. Og samtidig deles også den ulykkelige historie om krigens konsekvenser af alle. Tabet af mænd og sønner på begge sider af konflikten. Historiens samlende billede er træet, der er et genforeningstræ, der i det sidste drømmebillede forener den tyske eg, den danske bøg og hyldetræet som billede på det danske mindretal. Også vågner barnet op.

Kender folk metaforerne? Måske ikke, jeg ved jo ikke hvem der ender med at se filmen, men metaforerne skulle gerne formidle stemningen i filmen alligevel og give alle en fornemmelse af, at der er noget at dykke dybere ned i. *Hvordan føltes det at se din fortælling fortolket med tegninger og bevægelse?*

Det er virkelig dejligt, men selvfølgelig også et kontroltab at give sin historie videre til andre, der så tolker den, og gør det til deres eget værk.

Interview

med Christoph Sarow

Han er født på øen Rügen i Tyskland. I 2018 tog han eksamen fra Filmakademie Baden-Württemberg og har siden arbejdet som konceptkunstner og instruktør indenfor animation.

Fortæl om din indgang og din opgave i filmproduktionen

Jeg blev virkelig tiltrukket af ideen om at fejre og huske denne fredelige genforening, der kan være et inspirerende eksempel på nuværende og fremtidige konflikter. Det har en relevans i dag mere end nogensinde i denne verden. Det gav mig også muligheden for at arbejde med Mette Rank Tange, Peter Smith og Kristina Jensen fra animationsstudiet Tumblehead. Jeg er meget taknemmelig for at have arbejdet sammen med disse utroligt talentfulde, kreative og venlige mennesker.

Mette og Peter instruerede filmen, og vi arbejdede tæt sammen for at finde de rigtige symboler og metaforer til den. Manuskriptet var en god retningslinje, som vi nogle gange kunne følge meget nøjagtigt, og andre gange, hvis vi følte, at det havde brug for en anden vinkel eller metafor, kunne vi arbejde mere løst med manuskriptet.

Hvordan har du arbejdet med metaforer og symboler i kortfilmen?

Ja, der er mange symboler og metaforer i kortfilmen. For eksempel repræsenteres regionen med visningen af fænomenet "sort sol", som er stjernebillederne der samler sig over himlen og skaber fantastiske mønstre over himlen. Et andet eksempel er træerne og bøgerne, som hver repræsenterer Danmark og Tyskland.

Andre billeder med stærke symboler er billederne med de gigantiske støvler, der marcherer og en uhyggelig gasmaske, der kommer ud af en røgsky. Det er symboler, billeder, som vi alle forbinder med krig. For eksempel er gasmaskerne en meget klar henvisning til 1. verdenskrig.

Hvad ønskede du at understrege i det visuelle design?

Mit fokus var på børnenes perspektiv. De kæmpede ikke en krig - de er berørt af den, og jeg ønskede at finde billeder, der fanger deres observation af konflikten. Det er vigtigt at understrege, at denne grænse blev bygget som et resultat af en demokratisk proces. Historien viser, at det kan gøres, og det er vigtigt at huske, at det skete mellem Danmark og Tyskland, og at det også kan være en løsning for andre lande med konflikter.

Har filmen én bestemt målgruppe?

Jeg håber, at børn og voksne bliver lige underholdt og frem for alt mindet om fortiden eller interesseret i historien.

Billedeanalyse

med Christoph Sarow

Et godt eksempel til at forklare designelementerne er trætoppen, der blev vist i filmens begyndelse.

Komposition

Kameraet observerer børnene højt oppe fra. Det giver scenen en form for forskyggeeffekt. Næsten som om noget dvæler i træet. Jeg anvendte det gyldnesnit, og forsøgte at placere børnene ved linjerne eller krydset mellem linjer for at øge fokus.

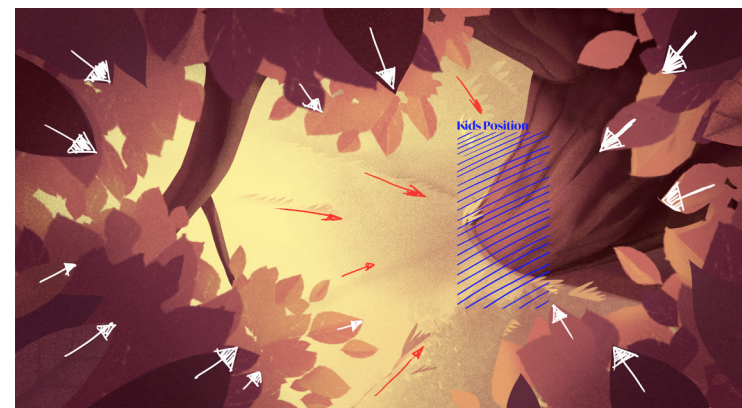
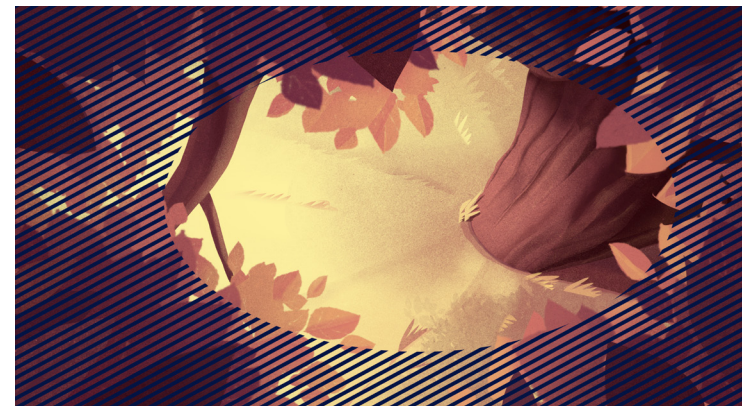
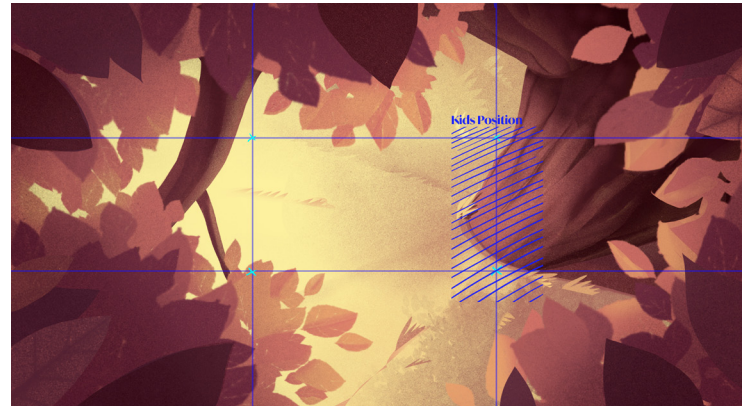
Den lyse / mørke kontrast mellem bladene og jorden hjalp mig med at lede seernes øje endnu mere.

Og til sidst peger de fleste former, linjer og elementer mod børnene. Blade, træstamme og graslinjer på jorden har alle en klar retning.

Farve

Den lysegule, næsten sandfarvede jord symboliserer de sene sommerdage på kanten til efteråret. Jeg kan tydeligt huske den farve og stemning fra min egen barndom.

På den anden side er der blodbøgens blade. Jeg kunne have farvet det i en varm rød, men i denne særlige ramme vælger jeg en mørk lilla for at skubbe kontrasten, da det er den komplementære farve til gul. Jeg forsøgte at bruge dette som bro eller forudskygge til den næste "begyndelse af krig" scene, hvor Purple er meget brugt.

De filmiske virkemidler benytter den emotionelle indvirkning vores omgivelser har på os.

Hovedelementerne er: Form, farve, størrelse, komposition og hastighed.

Billedkomposition:

Billedkompositionen hjælper os til at forstå budskabet i filmen. Når man skal lave baggrunde til en film er det som at male et maleri. Man skal tænke over hvordan tingene er placeret i billedrammen. Man skal sørge for at skabe dybde i billedet ved brug af forgrund, mellem grund og baggrund. Placeringen af personer og genstande er også vigtigt i forhold til hvordan vi opfatter fortællingen i billedet. For at forstærke udtrykket i billedet kan man lytte til hvordan vi siger tingene, hvilke sproglige metaforer vi bruger. For eksempel: Han følte sig i baggrunden. Betyder én person, som føler sig en smule udenfor, en smule alene, trukket tilbage. For at vise den følelse, virker det stærkest at sætte den person længst tilbage i billedet.

Klipning:

Klip hjælper os til at skabe fokus i filmen og gøre den mere interessant. Klip hjælper os med at spare animation. En film veksler mellem forskellige kamera vinkler. Fra total billeder til nærbilleder. Når man skifter kameravinkel hedder det et klip. Det kommer fra dengang film virkelig var filmstrimler, og man klippede med en saks i filmstrimlen.

På engelsk hedder en film "a movie", det kommer af ordet move - at bevæge. Det er et meget rammende ord for en film skal bevæge sig hele tiden, også når man klipper fra en kameravinkel til en anden skal det føles som om bevægelsen fortsætter. Et klip skal ikke bemærkes af publikum. Man kan klippe i den samme scene eller skifte sted med klip. Når vi klipper fra et totalbillede til et nærbillede kan vi spare animation. Eksempelvis; En kvinde sidder i en sofa med en kop. Hun begynder at løfte koppen. Vi klipper til et nærbillede af hendes hoved, hvor koppen allerede er oppe ved munden.

Rytme:

Rytmen er med til at skabe spænding eller det modsatte. Rytmen i en film skabes af frekvensen af klip. Denne frekvens rammer vores puls. Sker der en række hurtige klip, specielt hvis det er mellem nærbilleder, føler vi uro. Vi mister ligesom overblikket.

Farver/ colour script:

Farver skaber stemninger. Farver forbinder vi med forskellige følelser. De følelser er opstået ud fra vores kendskab til verden omkring os. Eksempler kan være: Blå er farveskalaen på en vinterdag med sne og tåge. Det omsætter vi til følelsesmæssig kulde. Et uendeligt blåt roligt hav med en blå himmel over giver ro. De store vider maner også til respekt og myndighed. Grå er farverne på en regnfuld dag, der ikke virker opstemmende på de fleste, grå forbindes oftest med tristhed. Rød er farven på den nedgående sol og på kærlighed. Rød er også farven på den altopvækkende ild, der har elementer af fare i sig. Mennesker der bliver røde i hovedet er enten følelsesmæssigt overvældede eller vrede.

Lyd:

Lyd er med til at sætte os i forskellige stemninger og påvirker os ubevidst. Hvis man skruer lyden ned i en horror film, virker den ikke helt så farlig. Tænk på et scenarie hvor vi ser en ældre herre giver en is til at barn. Vi kan skabe to helt forskellige scenarier ved at ændre lyden fra glad og let til en tung truende musik. Lyden er en medspiller, der kan uddybe en scene, og som derved kan spare os for animation. Et andet eksempel en mus og en kat løber ind i en gammel mølle. Der er en masse skrammel lyde og møllen roker måske. Det giver os indtrykket af at katten og musen slås. Måske kommer der en tyk mus ud af møllen. Lyden kan også forudsige handlinger. Måske hører man fodtrin. I næste klip er morderen over hovedpersonen. Lyd må ikke stoppe i et klip. Enten før eller efter. Ellers virker det som om man klipper filmen fra hinanden.

Metaforer og symboler:

Metaforer er ofte implemteret i vores dagligdag gennem sproget. Symboler tilhører forskellige kulturer. Sproget består af en række sproglige metaforer som beskriver kort den situation, man gerne vil kommunikere. For eksempel: Jeg står ved mit livs korsvej. Betyder at man skal til at foretage nogle valg. Symboler kan være flag eller rygmærker der beskriver tilhørsforhold. Brug symbolerne til at forstærke budskabet i jeres film.

Skuespil/kropssprog:

Kropssproget er det bærende i den umiddelbare kommunikation mellem mennesker. Vi åbner for eksempel vores hænder, når vi er åbne og imødekomne og knuer hænderne når vi er vrede. Nogle gange er der en modsætning mellem det, der bliver sagt og den talende persons kropssprog. I en film overdriver vi kropssproget for at gøre budskabet tydeligere.

I animation arbejder man med en tydelig silhuet. Hvis man maler figuren sort skal man kunne se, hvad personen laver alligevel. De skabes blandt andet ved at arme og ben ses tydeligt ud fra kroppen.

Se efter hvordan en trist person eller en glad person bevæger sig. Udfør evt. handlingen selv og tænk over kroppens holdninger.

I filmverdenen siger vi "Don't say - it show it"

Stil /design:

Designet af en film er med til at definere filmens genre. Der skal i en animeret film være en sammenhæng mellem design og bevægemønster.

Hvis designet er meget naturalistisk vil publikum forvente at figurerne bevæger sig realistisk. Mere grafiske figurer giver større frihed til måden, de skal bevæge sig på. Det kan selvfølgelig være et virkemiddel at en realistisk person bevæger sig lidt hakket og kantet.

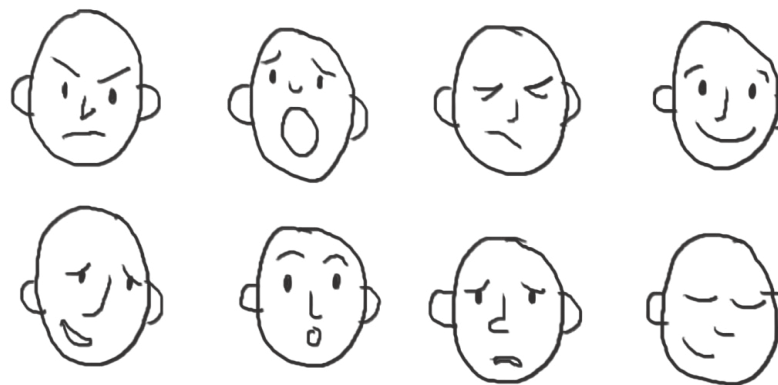
Designet af figurer skal også beskrive figurens personlighed. Brug farver, former og størrelsesforhold.

Medie:

Valget af medie og teknik giver forskellige udtryk.

De forskellige medier og teknikker kan mixes.

Eksempelvis en sovende person er videofilmet. Hvad personen drømmer er animeret. På den måde kan vi skelne mellem drømmeverdenen og den virkelige verden.

FILM HISTORIEN FREM

I dette afsnit får I en kort introduktion til de forskellige audiovisuelle teknikker, som I skal arbejde med, når I skal skabe små multimodale produktioner.

Lidt om...

Animation og film

I animation optager man et enkelt billede, som man så laver lidt om på, og tager et nyt billede. Til sidst har man en hel samling billeder i forlængelse af hinanden, og når man afspiller dem hurtigt en efter en, opstår der en bevægelse.

Animationsteknikker

Det er muligt at animere det meste med mange forskellige ting. **Dukke animation:** Figurer lavet ud af modellervoks eller andre materialer, hvor dukkerne har bevægelige arme og ben. Man kan vælge at få figurerne til at stå op, det kan være lidt besværligt, eller lægge dem ned og filme oppe fra et bord og figurerne ligger på gulvet. **Cut-out animation:** Sprællemænd klippet ud af karton og sat sammen med sticky tack (elefantsnot). Det er en meget nem form for animation, hvor man filmer oppe fra. **Pixilation:** Det er også muligt at lave animation med mennesker. Det giver en sjov effekt. Man kan få mennesker til at flytte sig uden at bevæge sig og lave andre urealistiske tricks. Det er rart at have et kamerastativ til denne teknik.

Materialer og udstyr:

Ting til at lave figurer af: Karton, modellervoks, ting og sager, sticky tack (elefantsnot), sakse, Ipad eller smartphone med et animations- og redigeringsprogram.

Arbejdsmetode:

Filmene kommunikerer bedst, hvis de produceres i grupper af 2 til 4 personer. Så kan man diskutere indholdet og stille hinanden spørgsmål undervejs. Man kan lægge en Ipad med kameraet ud over bordkanten og filme ned på de figurer man har fremstillet. Det er også muligt at stille Ipaden op i et stativ, så den filmer figurer, der står op. Et stativ kan eksempelvis laves af dublo klodser.

Storyboard:

Storyboard er et værktøj til at få overblik over filmen og afstemme handlingen med gruppen. Storyboardet fortæller, hvilke figurer og baggrunde der skal laves. Tegn storyboardet på post-its. Så er de nemme at flytte rundt på. Tegn tændstik figurer, de er hurtigt tegnede, og vær ikke bange for at lave flere forslag og smid væk. Lav først de 4 vigtigste tegninger i jeres historie som total billeder, sæt så nogle nærbilleder ind, der beskriver følelser og vigtige detaljer.

Animationsregler:

Walt Disney har skabt 10 animationsregler. For at lave en lille animation behøver man ikke kunne dem alle. Det vigtigste er at man ser det man har lavet tit og bedømmer om det viser det, man gerne vil have frem.

Her er 4 af de mest nødvendige:

Størrelse på flyt: Små flyt giver en langsom bevægelse. Store flyt giver en hurtig bevægelse.

Husk pauser i filmen: Lav altid en pause når en bevægelse er slut. Det vil give publikum tid til at følge med og vil give plads til lyden. En pause laves ved at man filmer det samme billede mange gange uden at forandre noget. Se filmen og bedøm om pausen er lang nok. Man glemmer ofte pauser når det er første gang man animerer.

Anticipation: Inden en bevægelse begynder at gå i en bestemt retning, er det en god ide at lave en lille modsat bevægelse. Det kaldes en anticipation. Så hvis figuren skal hoppe, så lad den gå ned lidt ned i knæ før den hopper op. Eller hvis den skal sparke til en bold, så lad benet gå lidt tilbage først.

Bevæg kun en ting ad gangen: Hvis der er for meget der bevæger sig i billedet ved publikum ikke hvad de skal se på.

Karakter og baggrundsdesign:

Både jeres karakters former og farver er med til at fortælle noget om karakterens rolle og personlighed. Det samme med baggrundenes former og farver. Derfor tænk over hvilke farver og former I bruger. Baggrunde kan nemt laves ved at sætte to A2 stykker karton sammen: En forgrund og en baggrund. Arbejd med hvor I vil have horisontlinje. Skal der være meget plads på jorden eller på himlen?

Lidt om...

Animation og film

Når I skal lave en live-action film, har I brug for et hold, der er delt op i disse forskellige roller og opgaver:

- instruktør
- fotograf
- tonemester
- scenograf
- kostumier
- skuespiller
- klipper

Arbejdsmetode:

Når I laver filmen, skal I igennem disse arbejdsprocesser:

Ide

Alle film starter med en god ide. En historie man gerne vil fortælle og vise frem. En god historie indeholder oftest en konflikt, der på en gang er velkendt for de fleste, noget vi kan relatere til og samtidig specifik for et særligt menneske.

Synopsis

I første omgang skriver man historien ned kort fortalt. I processen finder man ud af hvilken genre filmen tilhører, og man bliver mere konkret på hvad handlingen er og hvem hovedpersonerne er.

Manuskript/drejbog

Her skrives filmen ned i større detaljer med dialogerne og beskrivelse af stederne, hvor filmen foregår. En god ide er at have lavet en beskrivelse over alle karakteren før man laver manuskriptet.

Planlægning af produktion

I denne fase af processen planlægges produktionen ned i mindste detalje. Man finder locations, planlægger scenografi, rekvisiter, costumer, øve replikker og scenerne igennem. Alle skal vide, hvilken opgave de har, hvornår de skal gøre noget, og hvor de skal gøre noget henne.

Optagelser

Det er krævende at lave optagelserne. Det kræver fokus, tålmodighed og tid. Oftest skal scenerne optages om flere gange. Derfor er det vigtigt at alle på holdet ved, hvad der skal ske, og hvilke opgaver og ansvar de har i selve optagelserne.

Post produktion

Efter alle optagelserne skal råmaterialet klippes sammen. Det gøres oftest i et samarbejde mellem klipper og instruktøren. Filmen klippes sammen, der lægges effekter, lyd og tale på og til slut titel og rulletekster.

Nyttige links

Hvordan laver man en animationsfilm?

- [Animated Learning](#)
- [Nana Torp's stop motion youtube-kanal](#)

Hvordan laver man film?

- [Filmlinjen](#)
- [Filmcentralen](#)
- [Nana Torps filmhåndbog](#)

Hvilke apps kan I bruge?

Måske har I allerede kendskab til nogle gode apps og programmer, som I er vant til at bruge.

Ellers kan I bruge disse:

- [Imovie](#)
- [Wevideo på Skoletube](#)
- [Stop motion studio](#)

På skoletube kan I både læse og se videoer om, hvordan I redigerer jeres film.

Lidt om...

Lyd

Lyden er en meget vigtig medspiller, når man laver film. Lyden er med til at tydeliggøre handlingen i filmen, og lyden kan ændre hele stemningen i filmen. Så vær opmærksom på, hvordan I bruger lyden.

Når I bruger lyd i film, så arbejd med lyd på de her tre forskellige niveauer. Det gør jeres film meget mere spændende og livagtigt:

Tale

Er dialogen mellem flere figurer eller en monolog af ens af jeres figurer eller en fortæller, der guider publikum igennem filmen.

Husk at spille dramaet, når I indtaler stemmerne. Er jeres figurer glade, triste, bange osv? Det skal man kunne høre på stemmen.

Foley

Er lyd effekter og de er sjovest at lave og optage selv. Foley lyd kan være tv'et, der kører i stuen, døren, der bliver smækket, bilerne i trafikken, lyden af en knirpende trappe, et slag osv.

Lyden af vejret er også med til at underbygge jeres films stemning og handling. Er der fuglefløjt eller torden og regn? Er der blæst eller meget varmt? Er der sne? og hvordan lyder det?

Underlægningsmusik

Kan bruges i introen til filmen for allerede der at sætte en bestemt stemning. Musikken kan bruges i overgange i filmen, og for at understrege en bestemt følelse hos en figur eller en hvis stemning i filmen skal formidles meget tydeligt. Musikken kan også bruges i afslutning af filmen, når rulleteksterne vises.

Nyttige viden:

Ønsker I at sætte musik til jeres film, kan I enten selv producere den eller hente CODA-fri musik på nettet. I må IKKE hente musik på nettet med ophavsret.

Hvilke apps kan I bruge?

Måske har I allerede kendskab til nogle gode apps og programmer, som I er vant til at bruge. Så bruger I dem ellers kan I bruge disse:

- I movie
- Wevideo på Skoletube
- Stop motion studio

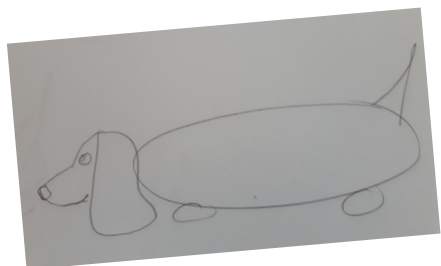
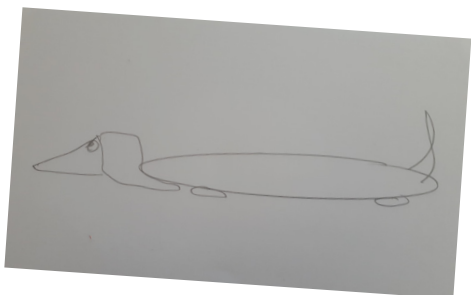
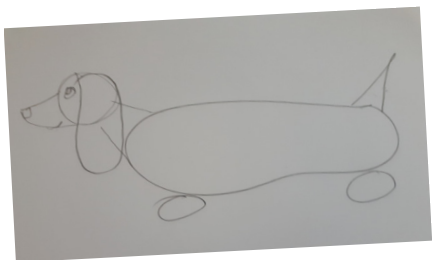
På skoletube kan I både læse og se videoer om, hvordan I redigerer jeres film.

Tips & tricks:

- Find selv på lyd-effekterne. At finde lydene på nettet tager meget lang tid, og er ikke den samme kreative proces.
- Sig aldrig med ord det, som kan vises som handling og lyd.
- Begynd lyden allerede i det foregående klip, lige før overgangen.
- Stop aldrig lyden lige ved klippet.

Lidt om...

Tegning

Tegning behøver ikke være svært.

En tegning er en gengivelse af noget, en tegning er tegn på noget. Ofte er tegninger gjort mere enkle end det, som de skal ligne. Man siger, at det er en grafisk fremstilling af virkeligheden, hvad enten det er virkelige ting eller oplevelser. Det er muligt med tegning at visualisere tanker og følelser. Ofte kan en enkel tegning fremkalde flere følelser end en meget detaljeret og naturtro tegning.

Når vi arbejder med tegning og formidling gennem tegning, bruger vi tit udtrykket Kiss, som betyder KEEP IT SIMPEL STUPID. Det betyder forhold dig hele tiden kritisk til din tegning. Hvad har du brug for er med for at kunne udtrykke den følelse og stemning, som du gerne vil have frem?

Tegne teknik

Alle tegnefilm figurer er bygget op med grundformer. De er lette at arbejde med.

Start med at se de store grundformer. De mest benyttede er cirkler, ovaler, kvadrater og rektangler.

Eksempelvis en gravhund. Tegn en gravhund efter hukommelsen. Tegn dernæst en schæferhund. Hvad er forskellen? Hvor mange forskellige former kan du finde?

Research

At undersøge hvordan ting, dyr og mennesker ser ud og er konstrueret er en rigtig god ide, hvis man gerne vil blive god til at tegne. Eksempelvis, hvis du kender en gravhund, så start med at se grundigt på den. Ellers gå på nettet og find en gravhund, som du gerne vil tegne. Det er en god ide at se på fotos og ikke tegninger. Ud fra et foto vil du kunne genskabe dine egen oplevelser af det set. Print evt. fotoet ud og tegn oven på det.

Led efter de overordnede former gennem tegning

Som sagt indledningsvis er figurer bygget op med grundformer som firkanter, cirkler, trekanter osv. Disse former skal du øve dig i at finde i det, som du gerne vil tegne. Det er de store former, du konstruerer en figur med.

Eksempelvis, kan gravhunden være inden i et rektangel eller et kvadrat?

Store detaljer og små detaljer

Kroppen er på en gravhund er en aflang oval, pølse om man vil. Lidt tyndere bagtil.

Benene kan være små cirkler, hovedet er en cirkel og en oval.

Ørene er ovaler og halen en trekant.

Du kan lege lidt med størrelserne mellem de forskellige former og dermed får du forskellige karakter-udtryk frem.

Når de store former og store detaljer er på plads, kan du begynde at tegne de små detaljer.

Det er nu vi afgør om det er en langhåret gravhund eller en kortåret eller mellemtingen ruhåret.

Er det en hun-hund eller en han-hund. En hunhund kan få lange øjenvipper. Er det en overforkælet hund med sløjfer og diamant halsbånd eller en gade hund med skrammer og huller i ørene.

FILM OPGAVER

Dette afsnit består af konkrete opgaver på, hvordan I kan skabe jeres egne multimodale produktioner med et mix af animation, tegning, lyd, video og foto.

Hver opgave handler om flere af emnerne fra emne-skyen, som vi indledte materialet med.

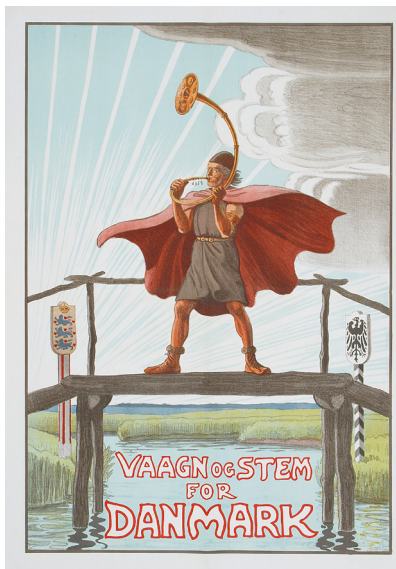
Dokumentarfilm

Lav en animerede dokumentarfilm om genforeningen af Danmark.

Find et nedslag i historien, som I finder spændende, og er nysgerrige på at vide mere om. Skab en film, der formidler det historiske nedslag, hvor I forholder jer til enten den samfundsmæssige og personlige vinkel. Brug tidstabellen og interviews fra afsnittet "fortællinger fra fortiden" til inspiration.

Spørgsmål I kan stille jer selv for at komme i gang:

- Hvorfor er der flere af de danske byer i Sønderjylland, som faktisk stemmer for at blive tyske?
- Hvordan kan I perspektivere konflikterne til nutidens konflikter?
- Hvilken betydning, tror I, den blå sangbog havde for danskerne? Hvilke følelser fik den frem hos danskerne?
- Hvordan fik det betydning for det enkelte menneske, samfundet, Danmark, og kan det perspektiveres til andre europæiske landes konflikter.

Gruppearbejde: 3-4 elever i en gruppe.

Tid: 45 min. til brainstorm og storyboard. min. 3 x 45 min. til produktion.

Udstyr og materialer: Ipads, mobiltelefoner, papir, karton, skriveredskaber og hvad I nu kan finde på.

Krav til filmen:

Filmens længde: max 1 min.

Medie: Brug et miks af fotos, film og animation.

Lyd: Der skal være lyd på hele filmen. Arbejd med lyd på 3 niveauer som beskrevet i afsnittet "Film historien frem"

Arbejd med de filmiske virkemidler

Vær bevidst om, hvordan og hvornår I bruger skiftet mellem fotos, film og animation.

Er den ene medie et udtryk for drømme, meninger og et andet medie et udtryk for faktiske begivenheder?

Snak sammen i gruppen om, hvilket udtryk jeres film skal have før I går i gang med produktionen.

FILM EN MUSIKVIDEO

Lav en animerede musikvideo om en af sangene, som Sigurd Barrett har udvalgt i bogen "Sigurd fortæller om genforeningen"

Sange har en evne til at skabe et fællesskab. Både teksten og det at synge enten alene eller sammen med andre. At synge en sang er tæt forbundet med følelser. Vi synger, når vi er glade og når vi er ked af det. Vi kan skrive sange om store følelser, svære valg, venskaber, kærlighed, ulykkelig kærlighed, frihed, krig osv, situationer, som vi alle på en eller anden måde kan relatere til.

I 1900-tallet i Sønderjylland havde de en særlig tradition for at synge. Vi har altid sunget i Danmark, men måske fordi Sønderjylland netop i visse perioder har været en del af store politiske og nationale begivenheder, er der en særlig stærk sangtradition i Sønderjylland.

Særligt efter nederlaget i krigen i 1864 og helt frem til genforeningen i 1920 blev "Den blaa Sangbog" et samlingspunkt for de dansksindedes. Man mødtes i sprogforeninger, hvor man værnede om det danske sprog, og sang danske sange om det sønderjyske kagebord, som I måske kender. Det tyske styre var ikke særligt begejstret for "Den blaa Sangbog" og prøvede af forskellige veje at få forbudt sangbogen og dansk fællessang. Men det lykkedes aldrig helt.

Sangene i bogen "Sigurd fortæller om genforeningen" kan høres her: [Sigurd fortæller om genforeningen på Youtube.](#)

Gruppearbejde: 3-4 elever i en gruppe.

Tid: 45 min. til ideudvikling og storyboard. min. 3 x 45 min. til produktion

Udstyr og materialer: I pads eller smartphones med en animationsapp og en filmredigerings app.

Krav til filmen:

Filmens længde: max sangens længde

Medie: Cut' out animation.

Lyd: Der skal indspilles sang og musik til filmen.

Tips:

I de fleste sange er der omkvæd eller linjer, der bliver gentaget. Ved disse sekvenser kan I gentage samme animation-sekvens. På den måde sparer I noget tid og en masse animation.

FILM OM SAMMENHOLD

Lav en film om jeres klasses sammenhold

Hvad betyder sammenhold?

Hvordan tror I, danskerne oplevede sammenhold under krigene?

Hvordan tror I de opstod, og på hvilken baggrund?

Hvordan opstår sammenhold i dag? Og i jeres klasse?

Hvad betyder sammenhold for jer individuelt og i jeres klasse?

Hvordan ses det eller kommer det til udtryk?

Er der fællestræk ved jeres klasse sammenhold og de sammenhold, der opstod i Sønderjylland i grænselandets mange konflikter?

Stil jer nogle af de spørgsmål og prøv af få svarene frem i en kortfilm om jeres klasses sammenhold.

Gruppearbejde: 3-4 elever i en gruppe

Tid: min. 45 min til ideudvikling og drejebog.
min. 3 x 45 min til produktion.

Udstyr og materialer: Ipads, mobiltelefoner, mikrofon, diktafon, et redigeringsprogram

Krav til filmen:

Filmens længde: max 2 min inkl. intro & outro

Medie: Enten kun live-action eller et mix af animation og live-action.

Lyd: Der skal være lyd på hele filmen. Arbejd med lyd på 3 niveauer som beskrevet i afsnittet "Film historien frem"

Tips:

- Start med at lave en drejebog. Jeres film skal indeholde en indledning, et indhold og en afslutning.
- Arbejd med skiftevis interview, stemningsbilleder, panoreringer.
- Arbejd med forskellige kamera-vinkler og perspektiver.

Collage-film om familieminder

Lav en film ud af collage fra familieminder.

Vi står på skuldrene af hinanden.

Det er et sprog billede, der betyder, at vi bygger videre på det, som allerede eksisterer. Det vil sige, at vi arver viden og traditioner fra tidligere generationer. Det er en måde, hvorpå generationer mødes, forenes og formes på. Kig en gang på illustrationen på siden, der netop prøver at vise dette. Den lille pige har fået glæden ved gymnastik fra tidligere generationer. De tidligere generationer er blevet støttet gennem foreningslivet. Hånden støtter og kanden hælder energi og gymnaster ud. Gymnasten rammer bedstemor og gymnasten tager afsæt og rammer den nye generation. De mange springgymnasiaster skal illustrere animationen.

Find et billede af jer selv i familiealbummet og tag et billede af billedet eller tag et nyt billede af jer selv. Find billeder af dem, der har betydet noget for jer og som har videregivet noget til jer og jeres identitet. Print billederne og klip figurerne ud. Stil figuren af jer selv på skuldrene af dem, der har dannet grundlaget for jer. Find symboler på hvad disse personer har givet jer. Er det en person, der har betydet noget inden for sport i jeres liv, f.eks. fodbold, kan den figur kaste en fodbold op til jer på toppen. Er det musik, kan der flyde noder op til jer, og I kan lave en lydside til filmen med musik fra idolet. osv. Med brug af stop motion skal I lave en kort film, hvor I viser hvordan symbolikken virkeliggøres.

Gruppearbejde: 3-4 elever i en gruppe.

Tid: 45 min. til ideudvikling og storyboard. min. 3 x 45 min. til produktion

Udstyr og materialer: Blade og magasiner som kan købes i genbrugsforretninger, eller print fra nettet.

Hvis man bruger print fra nettet, er det en god ide at tænke kreativt og skønt når man søger efter billeder. Print ud på fotopapir eller lim de udprintede figurer på karton. Så er de nemmere at arbejde med. I pads eller smartphones med en animationsapp og en filmredigerings app.

Krav til filmen:

Filmens længde: max 1 min.

Teknik: I pads med Stop motion studio, Imovie

Lyd: I kan sætte lyd/musik til, hvis I har tid.

Tegn

Bryd en tegning ned og byg den op igen

Gå på internettet og find et foto af en dansk soldat fra 1864.

Print det ud i 2 til 4 eksemplarer, så man kan klippe grundformerne ud.

Print den ud så den fylder en hel A4. Det gør ikke noget, at den bliver lidt grynet, vi kan stadig se, hvad vi har brug for.

Tegn med blyant først. Når de sidste detaljer er på plads, tegn op med en tusch og visk blyantstregerne ud.

Nu skal du tegne de store grundformer ind på fotoet.

Kroppen er et rektangel. Benene lige så, men smallere. Benene begynder ikke ved jakkens underkant, men går op under jakken. Armene er måske mere pølseformede og hovedet er en oval. Se på størrelsesforholdene af grundformerne. Hvordan er de i forhold til hinanden?

Tag nu et rent papir og tegn et menneske med de grundformer, som I lige har fundet frem i soldaten på fotoet. Du skal ikke tegne tøj eller andre detaljer.

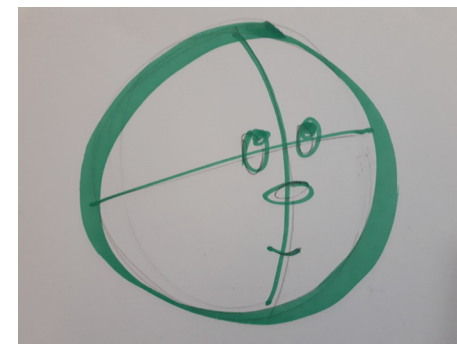
Derefter tegn jakken ovenpå på kroppen. Hvordan er halslukningen? hvor langt går ned? Sæt ærmer og bukseben på.

Nu kommer turen til de mindre detaljer som knapper, opslag på ærmer, hovedbeklædning, ect. Tegn øjnene til sidst. Se nøje på, hvor de sidder i forhold til hovedbeklædningen.

Nu har I lært at tegne en soldat op fra de store grundformer til små vigtige detaljer, der fortæller noget om, hvem personen er.

Prøv om du kan dreje figuren og skabe nye stillinger.

Man kan dreje en figur ved at flytte detaljerne rundt på de store grundformer.

Tips og tricks:

Sådan tegnes et hoved:

- Tegn en cirkel
- Sæt et kryds på cirklen, der deler den op i 4 lige store dele
- Øjnene skal være på den vandrette streg på hver side af krydset.
- Næsen skal tegnes på den lodrette streg mellem øjnene.
- Munden er en vandret streg halvt ned på den lodrette streg efter krydset.

Hvis man sætter krydset lidt til den ene side, og sætter øjne, næse og mund på omkring krydset, vil det se ud som om det er drejet. På den måde kan man dreje rundt med hovedet i forskellige retninger.

Gruppearbejde: Individuelt

Tid: 2 x 45 min.

Udstyr og materialer: Blyant, tusher, kuglepenne ect

Papir af forskellig kvalitet

Et univers af lyd

Lav et lydbillede

Find et foto eller en illustration her i materialet.

Undersøg hvad fotoet eller illustrationen illustrerer og lav en lydside til billedet, der underbygger fotoet eller illustrationen. I skal lave et lydværk med en blanding af tale, musik og foleylyde.

I skal undersøge i jeres lydværk, hvordan lyde kan skabe billeder og stemninger i vores hoveder.

Gruppearbejde: 3-4 elever i en gruppe.

Tid: 2 x 45 min.

Udstyr og materialer: mobil, Ipads eller en diktafon, der kan optage lyd. Imovie eller et andet redigeringsprogram, hvor I kan klippe lyden sammen.

Krav til filmen:

Lydbilledets længde: max 1 min.

Teknik: mobil, Ipads eller en diktafon, der kan optage lyd. Imovie eller et andet redigeringsprogram, hvor I kan klippe lyden sammen.

Lyd: Der skal indspilles lyd til billedet, hvor I skal arbejde med lyd på flere niveauer, læs derfor i afsnittet om lyd, hvordan I arbejder med lyd på flere niveauer.

Lærervejledning

Med #GenfortælGenforeningen undervisningsmaterialet ønsker vi at give elever mulighed for at forholde sig til en historie, de er en del af på en kreativ og multimodal måde. Med brugen af de konkrete opgaver, der findes sidst i materialet, håber vi at eleverne selv kan skabe nye fortællinger på baggrund af den viden, som eleverne tilegener sig. Dermed er de med til at skabe nye aftryk om genforeningen af Danmark.

I dette materiale kommer vi med vores anbefalinger på antal elever i grupperne og mængde tid til de enkelte opgaver. De er baseret på vores egne erfaringer, når vi underviser i animation. Vi vil dog anbefale, at det er op til jer at vurdere, hvor mange, der skal være i grupperne, og hvor lang tid I vil give dem til de enkelte opgaver. Det er jer, som kender eleverne bedst og deres niveau.

Vi vil stærkt anbefale, at eleverne fremlægger deres produktioner. De multimediale produktioner er skabt til at vises frem, og det er en meget rar måde at afslutte forløbet på.

I må meget gerne dele jeres produktioner med os ved at sende dem til os på dlun@via.dk. Så samler vi de diverse produktioner på vores hjemmeside som inspiration til andre skoler.

- God fornøjelse med materialet!

Kildeliste

Vi har fået tilladelse til brug af fotos, illustrationer og videoer fra følgende:

Grænseforeningen
Museum Sønderjylland
Arkivet ved Dansk Central Bibliotek for Sydslesvig
Arbejdersmuseet
Danmark på film, Filmcentralen, DFI
Danmarkshistorien.dk, Aarhus Universitet
Vejle Stadsarkiv

Bidrag til materialet fra følgende:

Anne Line Kohler Juel
Christoph Sarow
Grænseforeningen
Tobias Klindt
Karla Hansine Møller familie
Hanne Pedersen

- Tusinde tak for al jeres hjælp!

TAK TIL ALLE SAMARBEJDSPARTNERE

Projektet #Genfortælgenforeningen er udviklet af Animated Learning Lab og ANIMOK, Center for Animation, Visualisering og Digital Fortælling, The Animation Workshop/VIA University College i samarbejde med KLC Viborg - Flere veje til læring, en del af Børn og Unge, Viborg Kommune, Sønderborg Kommune og Tønder Kommune.

The Animation Workshop
VIA University College

VIBORG
KOMMUNE

∞
Sønderborg

TØNDER
KOMMUNE

Projektet er støttet af Kulturministeriets og Folketingets pulje til markering af Genforeningsjubilæet 2020

Genforeningen 2020

FOLKETINGET

Projektet #GenfortælGenforeningen er en del af det dansk-tyske kulturelle venskabsår 2020

Auswärtiges Amt

Tak til

KONGELIG DANSK AMBASSADE
Berlin

Den danske
UNESCO-nationalkommission

United Nations
Educational, Scientific and
Cultural Organization

Designated
UNESCO Creative City
in 2019